

**СЛАВУТИЦЬКИЙ
ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ «КАЛИНКА»
СЛАВУТИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВИШГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
(СЛАВУТИЦЬКИЙ ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ «КАЛИНКА»)**
Деснянський кв-л., б. 6, м. Славутич, Вишгородський р-н, Київська обл., 07101
web-сайт: <https://slavkalinka1.blogspot.com/>, e-mail kalinkaslav@ukr.net
Код ЄДРПОУ 26001729

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Славутицького закладу
дошкільної освіти «Калинка»

Наталя СУРІНА

20 09 р

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
СЛАВУТИЦЬКОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ «КАЛИНКА» СЛАВУТИЦЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ ВИШГОРОДСЬКОГО
РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2026/2027 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
01.09.2026 № 1

м. Славутич
2026 р

ЗМІСТ

	Стор
Вступ	3
Розділ I. Загальні відомості про заклад дошкільної освіти	5
Розділ II. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти	8
Розділ III. Форми організації освітнього процесу	15
Розділ IV. Умови забезпечення якості дошкільної освіти	18
4.1. Пріоритетні напрямки роботи	19
4.2. Предметно-просторове розвивальне середовище	19
4.3. Партнерська взаємодія	21
4.4. Організація інклюзивного виховання та навчання	22
Розділ V. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій	26

Вступ

Основні концептуальні підходи до розробки Освітньої програми базуються на основі чинного законодавства та відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти, Положення про заклад дошкільної освіти (затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2003 № 305 в редакції постанови від 27.01.2021 № 86), Санітарного регламента для закладів дошкільної освіти (затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234) у редакції наказу від 21.10.2025 № 1604), Положення про деякі типи організації освітньої діяльності закладів дошкільної освіти (затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 7 липня 2025 р. № 818), листів МОН України від 29.07.2026 № 1/16388-26 «Про застосування англійської мови в закладах дошкільної освіти», від 17.08.2026 № 1/17680-26 «Про методичні рекомендації щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2026/2027 навчальному році», від 17.08.2026 № 1/17702-26 «Про організацію діяльності психологічної служби у системі освіти у 2026/2027 навчальному році», інших нормативно-правових актів.

Освітня програма зорієнтована на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя та створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування.

Цілі і завдання Освітньої програми визначаються відповідно до його Статуту. Заклад прагне задовольнити потреби громадян відповідного мікрорайону міста в здобутті дошкільної освіти, забезпечити відповідність рівня дошкільної освіти вимогам Базового компонента дошкільної освіти; створити безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечувати їх дотримання. Освітня програма враховує потреби дитячого контингенту.

Мета Освітньої програми: створення в закладі дошкільної освіти інтегрованої освіти, що реалізує право кожної дитини на якісну і доступну освіту, забезпечує рівні стартові можливості для повноцінного фізичного і психічного розвитку дітей, як основи їх успішного навчання в школі в умовах інтеграції зусиль сім'ї і закладу дошкільної освіти.

Основні завдання освітньої програми:

1. Створення системи управління якістю освіти дошкільників шляхом введення:

- нових умов і форм організації освітнього процесу (перевага надається ігровій діяльності дітей – спільній і самостійній, інтеграції вільної гри та організованої освітньої діяльності);

- нових освітніх технологій (методичний конструктор Н. Гавриш, методики Л. Шелестової «Раннє читання», програми «Дошкільнятам – освіта

для сталого розвитку», альтернативної програми «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт»);

- оновлення методичного і дидактичного забезпечення, впровадження інформаційних технологій в освітній і управлінський процес.

2. Створення системи консультування і супроводу батьківської громадськості у питаннях:

- освіти і розвитку дітей раннього та дошкільного віку;
- підготовки дітей до шкільного навчання;
- удосконалення фізкультурно-оздоровчої роботи;
- використання інноваційних педагогічних та ІКТ технологій в освітньому процесі.

3. Удосконалення стратегії і тактики побудови розвивального середовища закладу дошкільної освіти, що враховує принцип динамічності і розвиваючого навчання, вікові психологічні і фізичні особливості вихованців та сприяє самореалізації дитини в різних видах діяльності шляхом:

- зміцнення матеріально-технічної бази закладу;
- розвитку системи управління закладом дошкільної освіти на основі підвищення компетентності батьків з питань взаємодії з дошкільною установою.

Славутицький заклад дошкільної освіти «Калинка» Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області спрямовує свою діяльність на реалізацію основних завдань дошкільної освіти у контексті положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р.

Призначення закладу дошкільної освіти полягає у наданні дітям якісної дошкільної освіти і виходить із визначеного у сучасній психолого-педагогічній науці поняття про те, що саме забезпечення емоційного благополуччя дитини в умовах сім'ї і закладу дошкільної освіти стає запорукою її успішного розвитку і є головним критерієм оцінки його результату. Реалізація завдань полягає у забезпеченні емоційного благополуччя, що сприяє розвитку фізичного, психічного, соціального здоров'я та повноцінній пізнавальній активності дитини, яка приведе до її успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Повна назва (за Статутом)	Славутицький заклад дошкільної освіти «Калинка» Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області
Адреса закладу	Деснянський квартал, буд. 6, м. Славутич, Вишгородський район, Київська область, 07101
Телефон	8(04579)2-67-51
E-mail	kalinkaslav@ukr.net
сайт	https://slavkalinka1.blogspot.com/
Прізвище, ім'я, по батькові директора закладу	Суріна Наталя Кузьмівна
Освіта директора (повна назва навчального закладу, спеціальність за дипломом, рік закінчення ВНЗ)	Повна вища освіта за спеціальністю «Початкове навчання», Чимкентський педагогічний інститут, 1984 р. Педагогічний стаж безпосередньої роботи в системі дошкільного виховання 45 років. На посаді працює з 01.06.2001 року.
Прізвище, ім'я, по батькові вихователя-методиста закладу	Кириленко Тетяна Валентинівна
Освіта вихователя - методиста (повна назва навчального закладу, спеціальність за дипломом, рік закінчення ВНЗ)	Повна вища освіта за спеціальністю «Педагогіка і психологія (дошкільна)», Київський державний педагогічний інститут ім. О.М. Горького, 1991 р. Педагогічний стаж безпосередньої роботи в системі дошкільної освіти 47 років. На посаді працює з 01.10.2025 року.
Дата заснування закладу	Славутицький заклад дошкільної освіти «Калинка» створений на підставі рішення виконавчого комітету Славутицької міської ради народних депутатів від 21 грудня 1987 року № 943
Дата реєстрації (перереєстрації) останньої редакції Статуту	30.07.2026 р.
Тип закладу	Ясла, дитячий садок
Мова навчання	Українська
Перелік навчальних програм	1. Дитина: освітня програма для дітей від двох до семи років / автор. колектив; наук. кер. проєкту О.П. Турунцев (рекомендовано Міністерством

	<p>освіти і науки України, наказ МОН України від 31.10.2025 №1432)</p> <p>2. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку: парціальна програма для закладів дошкільної освіти/ Н.В. Гавриш, О.І. Пометун (схвалено експертною комісією МОН України від 11.04.2024 (протокол № 2), зареєстровано у каталозі за № 1.0010-2024)</p> <p>3. Про себе треба знати, про себе треба дбати: парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку/ Л.В. Лохвицька (схвалено експертною комісією МОН України від 21.08.2024 (протокол № 5), зареєстровано у каталозі за № 1.0049-2024)</p> <p>4. Скарбниця моралі: парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку/ Л.В. Лохвицька (схвалено експертною комісією МОН України від 21.08.2024 (протокол № 5), зареєстровано у каталозі за № 1.0048-2024)</p> <p>5. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіті: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку/ автор. колектив; наук. керівник К.Л. Крутій (схвалено МОН України, лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-274)</p> <p>6. Розквіт: комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом/ автор. колектив; наук. кер. та заг. ред. Т.В. Скрипник (гриф Міністерства освіти і науки України від 04.04.2013 № 1/11-6544)</p> <p>7. Гуманістичне виховання за принципами В.О. Сухомлинського: адаптована програма для дітей дошкільного віку/ автор. колектив (схвалена педагогічною радою Славутицького закладу дошкільної освіти «Калинка» від 01.09.2026, протокол № 1)</p> <p>8. Збережемо енергію граючись з LEGO: адаптована програма гуртка з енергозбереження для дітей</p>
--	---

	<p>старшого дошкільного віку/ укладачі Л.М. Бондарєва, Т.В. Кириленко, О.В. Міщенко (схвалена педагогічною радою Славутицького закладу дошкільної освіти «Калинка» від 01.09.2026, протокол № 1)</p> <p>9. Силова гімнастика: адаптована програма для дітей 5-6 років життя/ укладач Т.М. Пінчук (схвалена педагогічною радою Славутицького закладу дошкільної освіти «Калинка» від 01.09.2026, протокол № 1)</p>
Режим роботи закладу	10,5 годинний режим роботи
Кількість педагогічних працівників	18
Кількість функціонуючих груп	<p>Всього груп – 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 групи для дітей віком від 1 до 3 років; - 4 груп для дітей віком від 3 до 6 років (із них 3 групи з інклюзивним навчанням)

Розділ II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Відповідно до вирішення ключових завдань освітню програму закладу дошкільної освіти зорієнтовано на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя.

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм у 2026/2027 навчальному році в Славутицькому закладі дошкільної освіти «Калинка» групові форми роботи відповідають вимогам програми «Дитина» та передбачають проведення занять відповідно орієнтовної сітки організованої освітньої діяльності:

- для дітей раннього віку – ознайомлення із соціумом, ознайомлення з природним довкіллям, художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо), сенсорний розвиток, розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування, здоров'я та фізичний розвиток;

- для дітей молодшого дошкільного віку – ознайомлення із соціумом та розвиток мовлення, ознайомлення з природним довкіллям, художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо) і культура мовленнєвого спілкування, логіко-математичний розвиток, здоров'я та фізичний розвиток;

- для дітей середнього дошкільного віку - ознайомлення із соціумом, ознайомлення з природним довкіллям, художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо), логіко-математичний розвиток, розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування, здоров'я та фізичний розвиток;

- для дітей старшого дошкільного віку - ознайомлення із соціумом, ознайомлення з природним довкіллям, художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо), логіко-математичний розвиток, конструювання (з паперу і картону, природного матеріалу, викидних

матеріалів), розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування, англійська мова, здоров'я та фізичний розвиток.

Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються в навчальне навантаження на дітей.

Навчальне навантаження: тривалість занять, спеціально організованих форм освітнього процесу, відповідає віковим можливостям вихованців.

Тривалість одного заняття: у групі раннього віку – 10 хвилин; у групі молодшого дошкільного віку - 15 хвилин; у групі середнього дошкільного віку – 20 хвилин; у групі старшого дошкільного віку – 25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у групах раннього віку, різновіковій групах не перевищує двох, у старшій – трьох. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Такі заняття поєднуються та чергуються із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

Заняття з англійської мови передбачають формування передумов іншомовної комунікативної компетентності: позитивного ставлення до використання іноземної мови, розвитку слухового сприймання та розуміння простих мовленнєвих конструкцій, готовності застосовувати окремі слова й вислови у знайомих ситуаціях спілкування. Спеціально-організовані заняття з англійської мови (планові заняття) проводяться з дітьми старшого дошкільного віку в кількості 2 занять на тиждень тривалістю 25 хвилин.

Проведення інтегрованих та комплексних занять сприяють реалізації освітньої програми. Тривалість інтегрованого, комплексного заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно віку).

Проводяться інтегровані заняття за вибором вихователя для закріплення набутих дітьми знань і вмінь у різних видах їх діяльності протягом дня. При цьому забезпечуються нормативні вимоги до тривалості статичного навантаження у положенні сидячи на одному занятті.

Заняття з фізкультури й музичного виховання інтеграції не підлягають.

Виконання домашніх завдань від дітей педагогами закладу дошкільної освіти не вимагається.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із груп раннього віку. Визначаючи обсяг рухової активності дітей, враховується стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості. Тривалість занять для дітей у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин, від 3 до 4 років - 20 хвилин, від 4 до 5 років – 25 хвилин, від 5 до 6 років – 25-30 хвилин.

Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються

педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів.

Зміст освітнього процесу в закладі у 2026/2027 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх напрямів Базового компонента:

Освітній напрямок	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	<p><i>Передбачає:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самостворення, самооцінка.
Дитина в соціумі	<p><i>Передбачає:</i></p> <p>формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає умінь узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.</p>
Дитина в природному довкіллі	<p>Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіту, передбачає розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до</p>

	природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримування правил природокористування.
Мовлення дитини	<p><i>Передбачає:</i></p> <p>засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомішим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в закладах дошкільної освіти національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.</p>
Дитина в світі мистецтва	<p><i>Передбачає:</i></p> <p>формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.</p>
Гра дитини	<p><i>Передбачає:</i></p> <p>розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та</p>

	формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	<i>Передбачає:</i> сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Набуття дитиною різних видів компетенцій відбувається в різних видах діяльності (ігровій — провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і логіко-математичній; мовленнєвій; соціокультурній та інших) і вимагає практичного засвоєння дитиною системи знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. Життєво компетентний дошкільник поводить самостійно і конструктивно в різних соціальних і життєвих ситуаціях.

Особистісно-оцінна компетенція

Обізнаність дитини з образом самої себе, своїм «Я», її місцем у системі людської життєдіяльності (у сім'ї, групі однолітків, соціально-комунікативному просторі, в різних видах діяльності). Здатність до самооцінки, довільної регуляції власної поведінки в різних життєвих ситуаціях, позитивного ставлення до власного внутрішнього світу (мотиви, ціннісні орієнтації, бажання і мрії, почуття тощо), оптимістичного світовідчуття щодо свого сьогодення і майбутнього.

Соціально-комунікативна

Обізнаність із різними соціальними ролями людей (знайомі, незнайомі, свої, чужі, діти, дорослі, жінки, чоловіки, дівчатка, хлопчики, молоді, літні тощо); з елементарними соціальними та морально-етичними нормами міжособистісних взаємин; уміння дотримуватись їх під час спілкування. Здатність взаємодіяти з людьми, які її оточують: узгоджувати свої дії,

поведінку з іншими; усвідомлювати своє місце в соціальному середовищі; позитивно сприймати себе. Вміння співпереживати, співчувати, допомагати іншим, обирати відповідні способи спілкування в різних життєвих ситуаціях.

Природничо-екологічна

Обізнана з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць тощо; усвідомлює їх значення для діяльності людини, для себе. Сприймає природу як цінність, виокремлює позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи, доволіно регулює власну поведінку в природі.

Усвідомлює себе частиною великого світу природи; знає про залежність власного здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси; виявляє інтерес, бажання та посильні уміння щодо природоохоронних дій. Знає про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування, чистоти природного довкілля, заощадливого використання природних багатств, використання води, електричної та теплової енергії в побуті; прикладає домірні зусилля зі збереження, догляду та захисту природного довкілля.

Художньо-продуктивна

Сприймає мистецький твір з позиції краси, вирізняє його як естетичний. Виявляє себе емоційно сприйнятливим та естетично чуйним цінителем, слухачем, глядачем, виконавцем; емоційно-ціннісно ставиться до проявів естетичного в житті. Реалізує здатність насолоджуватись мистецтвом, пізнавати образну специфічність мистецтва і дотичну інформацію.

Переймає духовний потенціал мистецького твору у власний досвід, виховує в собі риси улюблених персонажів. Володіє комунікативними навичками спілкування з приводу змісту і краси твору, його засобів. Із задоволенням наслідуює мистецькі зразки — образотворчі, музичні, танцювальні, театральні, літературні. Охоче інтегрує в творчих завданнях власні інтереси, уподобання, цінності, набутий мистецький досвід діяльності сприйняття і відтворення прекрасного (уміння, навички). Випромінює благополуччя під час мистецької творчої діяльності; має навички рефлексії стосовно власного мистецького досвіду; виявляє художню активність як складову особистісної культури.

Ігрова

Обізнаність із різними видами іграшок; здатність їх використовувати в самостійних іграх; організовувати різні види ігор (рухливі, народні, ігри з правилами, сюжетно-рольові тощо) відповідно до їх структури (уявлювана ігрова ситуація, ігрова роль, ігрові правила]; реалізовувати власні ігрові задуми; дотримуватись ігрового партнерства та рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри

Математична

Виявляє інтерес до математичних понять, усвідомлює і запам'ятовує їх; розуміє відношення між числами і цифрами, склад числа з одиниць і двох

менших (у межах 10); обізнана зі структурою арифметичної задачі; вміє розв'язувати задачі та приклади на додавання і віднімання в межах 10.

Комунікативна

Комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально-побутових ситуаціях, уміння орієнтуватися в ситуації спілкування, ініціативність спілкування, стриманість у спілкуванні; культура мовленнєвої комунікації.

Комунікативна компетенція передбачає сформованість усіх видів мовленнєвої компетенції.

Декоративне мистецтво

Має уявлення про декоративне мистецтво як вид мистецтва, розрізняє та емоційно-ціннісно ставиться до його основних видів (вишивка, писанкарство, декоративний розпис, народна лялька); їх характерні особливості та регіональні відмінності. Розуміє відмінності різновидів декоративного мистецтва: народне, ужиткове, авторське, сучасне. Розуміє символіку українських орнаментів, специфіку кольорів. Має уявлення про світове декоративне мистецтво. Одержує радість, естетичну насолоду від виконання власних орнаментів, творчих робіт.

Розділ III. Форми організації освітнього процесу

Діяльність закладу дошкільної освіти на сучасному етапі неможлива без ефективного вирішення пріоритетних завдань розвитку навчання та виховання дітей, без пошуку оптимальних форм організації освітнього процесу, використання перспективного досвіду, а також здійснення інноваційної діяльності.

Безумовна нова історична ситуація потребує нового педагогічного мислення. У освітньому процесі закладу дошкільної освіти передбачено використання різноманітних форм організації педагогічного процесу, зокрема заняття різних видів і типів, індивідуальна робота, пошукові ситуації, освітні ситуації, екскурсії, спостереження, організовані ігри тощо засобами інтеграції різних освітніх ліній та видів діяльності. Організація освітнього процесу є варіативною та адаптованою, що досягається шляхом гнучкого поєднання різних моделей взаємодії – занятійної, середовищної, проєктної, подієвої.

Основною формою організованої навчальної діяльності дітей раннього та дошкільного віку є заняття з різних розділів програми.

Види занять

За змістовими напрямками освітньої роботи:

- з фізичного розвитку (фізична культура, валеологічне виховання);
- з пізнавального розвитку (ознайомлення із соціумом, ознайомлення з природним довкіллям, логіко-математичний розвиток);
- з мовленнєвого розвитку (зв'язне мовлення, поповнення словника, граматична складова мовлення, граматики, в т.ч. підготовка руки до письма);
- з художньо-продуктивної діяльності (образотворча, літературна, музична діяльність).

За змістом:

- односпрямовані або предметні (з одного виду діяльності – тематичні,);
- різноспрямовані або міжпредметні (носять інтегрований або комплексний характер).

За дидактичними цілями:

- на повідомлення нової інформації, формування нових знань і умінь;
- на закріплення знань і раніше отриманих умінь, систематизацію накопиченого досвіду;
- мішані заняття, що поєднують повідомлення нових знань, формування нових умінь із повторенням, закріпленням, систематизацією і застосуванням набутих знань, умінь, навичок.

За способом організації дітей:

- фронтальні (загальногрупові), що проводяться одразу з усією групою дітей;

- підгрупові, для яких дітей організують по 8-15 залежно від загальної кількості;
- індивідуально-підгрупові (індивідуально-групові), на яких діти об'єднані по 4-8 осіб;
- індивідуальні, що проводяться як з окремими дітьми (по 1), так і з маленькими підгрупами по 2-4.

За специфікою поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання:

- комбіновані - певна комбінація наочних, словесних, практичних методів і прийомів, різних засобів навчання – вправ, ігор, ігрової, предметної, ілюстративної наочності, літературних, музичних творів тощо;
- ігрові та сюжетно-ігрові - використовуються спеціально підібрані ігри (дидактичні, рухливі, елементи ігор-театралізацій, драматизацій, конструкторсько-будівельних та інших) чи ігрові вправи;
- домінантні – заняття, у яких домінують певні засоби розвитку, навчання і виховання чи види діяльності.

Форми планування роботи з дітьми

При організації роботи закладу керуємося планом роботи на навчальний рік, який розглядається на педагогічній раді та схвалюється нею, затверджується керівником закладу.

Планування у вікових групах та організація життєдіяльності здійснюється за режимними моментами відповідно до блочно-тематичного планування з урахуванням освітніх ліній, та базується на інтегрованому підході до організації життєдіяльності дітей, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Планування освітнього процесу в закладі здійснюється за технологією методичного конструктора. Блочно-тематичне планування освітнього процесу є одним з ефективних інструментів реалізації принципу інтеграції і сприяє кращому засвоєнню знань, умінь і практичних навичок дошкільників з відповідної теми, яка пропонується для вивчення і закріплення протягом одного - двох тижнів. Інтеграція - це шлях і спосіб формування у дітей цілісної картини світу.

В освітньому процесі закладу дошкільної освіти використовуються такі основні форми організації дітей: спеціально організована навчальна діяльність (заняття), рухова, ігрова, художня, мовленнєво-комунікативна, природничо-пізнавальна, трудова, дослідницька та ін., індивідуальна робота, екскурсії, походи, свята та розваги, гуртки тощо. Вони можуть бути організовані фронтально, підгрупами, індивідуально залежно від віку дітей, педагогічної мети, матеріально-технічного забезпечення закладу, професійної майстерності педагога.

Вихователі планують роботу з дітьми використовуючи такі види планування: перспективне та календарне. Кожна група планує роботу з дітьми враховуючи їх вікові особливості та завдання програми.

Перспективний план розробляється на місяць наперед. В ньому зазначається:

- комплекси вправ ранкової гімнастики та гімнастики після денного сну;
- робота з батьками на місяць;
- теми тижнів;
- орієнтовний розподіл занять на тиждень;

Календарні плани складаються вихователями на наступний місяць до кінця поточного місяця (I та II половини дня). У цих планах зазначаються:

- дата;
- тема тижня/дня;
- планування I та II половини дня за режимними моментами;
- мета діяльності;
- форми і методи роботи у поширеному вигляді до кожного виду діяльності.

Музичний керівник планує роботу за перспективно-календарним планом, в якому містяться дата, вид заняття, види музичної діяльності на занятті, етапи вивчення музичного репертуару. Плани складаються музичним керівником на тиждень вперед.

Інструктор з фізкультури планує роботу за декількома планами:

- перспективним, в якому зазначено всі основні рухи, якими повинні оволодіти діти за рік з визначеними термінами їх вивчення, розвитку та вдосконалення;
- перспективним, в якому зазначено всі рухливі ігри, які будуть використовуватися протягом року для конкретної групи із зазначенням термінів використання (циклограма рухливих ігор);
- календарним, в якому міститься конспект заняття у формі таблиці, що визначає послідовність фізичної діяльності на занятті з визначеними термінами роботи над конкретним рухом, групою тощо.

Плани складаються інструктором з фізкультури на місяць вперед. Форма написання планів затверджується на першому засіданні педагогічної ради на початку навчального року.

Музичний керівник та інструктор з фізкультури складають перспективні плани свят та розваг на рік, які затверджуються директором закладу та є складовою частиною річного плану роботи закладу.

Планування роботи з батьками

Взаємодія з батьками або законними представниками дітей передбачається в плані роботи закладу на навчальний рік, яким визначені форми роботи.

Щомісяця у перспективному плані педагогами зазначаються форми роботи з батьками на вказаний місяць відповідно до річного плану закладу.

Розділ IV. Умови забезпечення якості дошкільної освіти

Якісна освіта – це освіта, спрямована на формування нової життєво компетентної особистості; це освіта, яка враховує сутнісні індивідуальні характеристики кожної дитини, розкриває та розвиває її задатки й обдарування і на цій основі забезпечує максимальну реалізацію її потенціалу; це освіта, здатна до безперервної модернізації та інновацій, потенційно спроможна давати адекватні відповіді на виклики цивілізації; це освіта, яка забезпечує відповідність освітнього процесу та змісту освіти прийнятим Державним стандартам.

Головне завдання Славутицького закладу дошкільної освіти «Калинка» – забезпечити юне покоління якісною освітою, тобто виплекати активну, самодостатню, інноваційну особистість, здатну вчитися впродовж життя, орієнтуватися у новому швидкозмінному світі і бути конкурентоспроможною в ньому.

Для реалізації головного завдання в практиці роботи закладу використовується педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського, її виховна та дидактична складова.

В освітньому процесі застосовується адаптована програма «Гуманістичне виховання за принципами В.О. Сухомлинського» для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, створена педагогами закладу.

Відповідно програми плануються і проводяться «Уроки Сухомлинського», які мають чотири напрямки: мислення, милування, доброта та патріотизм. Проходять вони один раз на тиждень в другу половину дня згідно розкладу занять і перспективного планування.

Програма допомагає навчити дітей: оцінювати свої вчинки і якості, а також однолітків, передбачають їх співвіднесення з нормою; усвідомлювати важливість формування гуманістичного світогляду через зв'язок особистісного “Я – Я”, “Я – Ти”, “Я – природа”, “Я – суспільство”; виражати любов до родини, рідної домівки, краю, міста, Батьківщини; встановлювати причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя. Збагачує наочно-чуттєві уявлення дітей про моральні якості, чесноти та гарну поведінку як справжнього громадянина України.

Гуманістичні ідеї В.О. Сухомлинського впроваджуються в освітній процес засобами художніх творів.

Заклад дошкільної освіти третій рік реалізує науково-методичну проблему «Створення інтерактивно-інформаційних, культурно-освітніх та виховних просторів впроваджуючи сталий розвиток через призму педагогічних ідей В.О. Сухомлинського».

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, літній оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня.

У закладі дошкільної освіти встановлено 5-денний навчальний тиждень.

4.1. Пріоритетні напрямки роботи

- Створення розвивального життєвого простору, найсприятливішого для гармонійного і різнобічного розвитку, системного виховання і навчання дітей в ранній та дошкільний періоди;
- Виховання мовної особистості, яка доречно, вільно і творчо використовує рідну мову та володіє усіма видами мовленнєвої діяльності й культурою мовлення;
- Формування у дошкільників базових якостей для опанування елементарними економічними знаннями;
- Розвиток моральних почуттів, якостей, навичок поведінки і переконання у свідомості дітей дошкільного віку в системі національно-патріотичного виховання;
- Забезпечення наступності між дошкільним закладом та початковою школою для гармонійного входження дошкільників до шкільного життя;
- Осучаснення та гуманізація педагогічного процесу на основі особистісно-орієнтованої моделі виховання і навчання, впровадження нових форм діяльності закладу в умовах модернізації дошкільної освіти;
- Впровадження передових педагогічних ідей, новітніх освітніх технологій, що сприяють ефективному розвитку пізнавальних здібностей дошкільників в різних видах дитячої діяльності;
- Формування основних компетенцій дошкільників за освітніми напрямками «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина в світі мистецтва», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини»;
- Формування передумов іншомовної комунікативної компетентності з метою опанування англійської мови;
- Охорона здоров'я дітей, оновлення та удосконалення форм, змісту, методів фізкультурно-оздоровчої роботи і шляхів формування у дошкільників ціннісного ставлення до власного здоров'я;
- Оновлення стратегії і тактики взаємодії педагогів з батьками.

4.2. Предметно-просторове розвивальне середовище

Розвивальний простір закладу відповідає таким вимогам: безпечність, урахування закономірностей розвитку дітей, раціональність, динамічність, активність, комфортність кожної дитини, позитивне емоційне навантаження.

Однією з основних умов створення в закладі розвивального довкілля для дітей дошкільного віку є опора на особистісно орієнтовану модель взаємодії між педагогом і дітьми. Пріоритетною метою виховання є формування гармонійної та різнобічно розвиненої особистості. Завдання педагога полягає

у забезпеченні інтересів дитини, у задоволенні її природних нахилів і потреб. У своїй діяльності керуємося положенням: «Не поруч, не над, а разом».

Організовані розвивальні середовища сприяють соціалізації дитини, впливають на всі аспекти її розвитку.

В групових приміщеннях створенні спеціальні осередки:

- природничо-екологічний;
- дитячого експериментування;
- ігрової діяльності;
- образотворчої діяльності;
- музичний;
- художнього слова;
- народознавства;
- розвивального навчання;
- спортивний;
- трудової діяльності;
- відпочинку та усамітнення;
- безпеки.

В групах з інклюзивним навчанням діють ресурсні осередки.

Заклад дошкільної освіти є ідеальним полем для розгортання особистісно-орієнтованих технологій, за суттю є розвивальним та охоронним із погляду фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я дитини.

Для створення оптимального розвивального простору підібрано різне обладнання (ігрове, навчальне, спортивне тощо), продумано його оптимальне розміщення. Розвивальний простір створений не для зручності педагога, а для того, щоб дитина могла вільно, відповідно до своїх смаків і настрою, обирати той чи інший осередок.

Для кожного вікового періоду предметно-ігрове середовище особливе.

Облаштування розвивального середовища для дітей раннього віку починається з роздягальні. Усі значущі для дітей фрагменти інтер'єру групової кімнати розміщуються на рівні зросту малят, щоб вони могли їх краще роздивитися і їм було легше діставати все, що може знадобитися для виконання тих чи інших дій.

У дітей молодшого та середнього дошкільного віку росте потреба в русі, тому в групах виділено місце для спортивного куточка, створено доріжку руху, де за допомогою модулів, картинок та знаків визначено, які рухи повинні виконувати діти (ходьба, повзання, лазіння, подолання перешкод тощо).

Середній вік – розквіт сюжетно-рольової гри. Діти цього віку вже використовують предмети-замінники, символи, які дозволяють вийти за рамки реальної предметної дії та відтворити загальний задум у скороченій ігровій формі (наприклад, ляльку годувати не з чашки, а з кубика, уявляючи його чашкою). Ця особливість відіграє важливу роль в інтелектуальному розвитку дитини, тому замість реальних предметів якомога більше є предметів-замінників. Враховуючи, що в середньому дошкільному віці

інтерес проявляється до мови, ігрове середовище наповнено дидактичними іграми. В наявності різноманітний матеріал для будівельних та конструктивних ігор.

У групах старшого дошкільного віку застосовується різний матеріал, який сприяє оволодінню читанням, математикою: друковані літери, слова, таблиці, книжки з великим шрифтом, посібники з цифрами, настільно-друковані ігри з цифрами та літерами, ребуси, головоломки. Використовуються матеріали, що стимулюють розвиток пізнавальної активності дітей – дитячі енциклопедії, ілюстровані видання про тваринний та рослинний світ, дитячі журнали, альбоми. Виділено місце для дидактичних ігор математичного змісту, таких, де б діти могли виявляти самостійність у виборі матеріалу. Є предмети для дослідно-пошукової діяльності – магніти, збільшувальне скло, пружини, ваги, мензурки, великий вибір природних матеріалів.

В групах в наявності ігрове та навчально-дидактичне обладнання: для ігрової діяльності – іграшки, ігрові посібники, настільні ігри, музичні, конструкторсько-будівельні іграшки.

Для розвитку рухів, рухової діяльності є фізкультурне обладнання, фізкультурний та ігровий інвентар.

Для образотворчої діяльності є матеріали, приладдя, репродукції картин, зразки народної кераміки, вироби декоративно-прикладного мистецтва.

Для музичної діяльності є ноутбук, колонки, звукозаписи, музичні інструменти, нотні тексти, дидактичні ігри.

Для театральної і літературної діяльності є ілюстровані літературні видання для дітей, костюми, елементи костюмів, атрибути, театральні іграшки, екранно -звукові засоби.

Для трудової діяльності є інвентар, приладдя, яке використовується в господарсько-побутовій праці і праці в природі.

В наявності технічні засоби навчання (в кожній віковій групі є дошки магнітні, магнітофон). У музичній залі є мультимедійний комп'ютерний комплекс.

Розвивальне середовище забезпечує розвиток творчих компонентів мислення дітей, надає можливість вільно маніпулювати об'єктами, конструювати різні моделі бачення світу, виконувати творчі завдання.

4.3. Партнерська взаємодія

Професійна діяльність вихователя неможлива без ефективного педагогічного спілкування, покликаного максимально сприяти психічному розвитку дітей.

Педагогічне спілкування - система взаємодії педагога з дітьми з метою здійснення на них виховного впливу, формування педагогічно доцільних взаємин, створення сприятливого для їхнього психічного розвитку мікроклімату.

Для забезпечення ефективного педагогічного спілкування вихователі знають, чого чекають від спілкування з ними вихованці, враховують їхню

потребу у спілкуванні з дорослими, розвивають її. Педагогічно правильне спілкування з дітьми у "зоні найближчого розвитку" суттєво сприяє реалізації їхніх потенційних можливостей, готує до нових складніших видів діяльності. Форма і зміст його обумовлюються завданнями, які педагог намагається розв'язати у роботі з дошкільниками.

Ефективність педагогічного спілкування також залежить від уміння вихователя враховувати вікові та індивідуальні особливості дітей: з найменшими він частіше виявляє особливу теплоту, використовує лагідні форми звертання, до яких вони звикли у сім'ї; зі старшими йому потрібні не лише чуйність і зацікавленість, а й уміння пожартувати, а за необхідності - вдатися до категоричності. Позначаються на спілкуванні педагога інтереси, нахили, стать дітей, особливості їхнього сімейного мікросередовища.

У процесі взаємодії з дітьми педагоги використовують:

а) прямий педагогічний вплив, який безпосередньо звернений на вихованців, стосується їхньої поведінки, взаємин: пояснення, вказівки, заохочення, покарання тощо;

б) непрямий педагогічний вплив, який здійснюється через інших осіб, відповідну організацію спільної діяльності. Педагог не створює жодних перешкод, не дає вказівок, але так змінює умови, що діти особисто вибирають бажану для них форму діяльності.

Найефективнішим у роботі з дошкільниками, особливо молодшого і середнього віку, є непрямий вплив, для здійснення якого вихователь використовує гру, ігрове спілкування. Завдяки цьому він без натиску, моралізування спрямовує діяльність дітей, їхній розвиток, регулює взаємини, вирішує конфлікти. Для цього можуть бути використані казки, вірші, приказки, малюнки, іграшки тощо.

Правильно організоване педагогічне спілкування створює найсприятливіші умови для розвитку творчої активності дошкільників. Щодо цього особливим потенціалом наділене особистісно-ділове спілкування, яке задовольняє потреби у співробітництві, співпереживанні, взаєморозумінні, сприяє створенню атмосфери співтворчості. Його ефективність підвищується раціональним вибором стилю педагогічного спілкування (найширші можливості для педагога і дитини створює демократичний стиль).

Оптимальне педагогічне спілкування є запорукою максимального використання особистісного потенціалу, професійних умінь, навичок, здібностей вихователя. Значною мірою це залежить і від психологічного клімату у колективі закладу.

4.4. Організація інклюзивного виховання та навчання

Для задоволення освітніх, соціальних потреб на підставі письмового звернення батьків дітей з особливими освітніми потребами у закладі дошкільної освіти функціонує три групи з інклюзивним навчанням для розвитку, виховання і навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Освітній процес в групах здійснюється відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за програмами: Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина», програмою для дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт», програмою для дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення та методиками з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності та рекомендацій ІРЦ.

Супроводження дітей з ООП здійснює команда психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами (далі — Команда супроводу) створена персонально для кожної дитини. При формуванні складу команди супроводу враховуються індивідуальні потреби дитини з ООП, категорія (тип) особливих освітніх потреб, ступінь їх прояву, рівень підтримки. Персональний склад команди супроводу дитини з ООП затверджується директором закладу дошкільної освіти. До її складу включені: вихователь-методист, вихователі групи з інклюзивним навчанням, асистент вихователя, практичний психолог, інструктор з фізкультури, музичний керівник, батьки дітей з особливими освітніми потребами, сестри медичні, фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру. Багатопрофільність команди дозволяє організувати цілісний психолого-педагогічний супровід дитини, поєднуючи педагогічну, психологічну, медичну та соціальну підтримку для створення оптимальних умов її розвитку, навчання та виховання.

Команда супроводу розробляє індивідуальну програму розвитку, яка складається на навчальний рік та переглядається за необхідності трічі з метою її корегування, підписується всіма членами команди супроводу, зокрема одним із батьків дитини, затверджується директором закладу дошкільної освіти та зберігається в закладі не менше ніж три роки, а також обліковується у системі автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів (АС «ІРЦ»). В разі перегляду індивідуальної програми розвитку, її коригування та внесення змін, індивідуальна програма розвитку формується повторно в АС «ІРЦ».

Індивідуальна програма розвитку розробляється за формою, затвердженою директором закладу відповідно до індивідуальних потреб дитини, та містить: загальні відомості про дитину, інформацію про особливості її розвитку, особливості засвоєння освітньої програми та потреби в адаптації/модифікації змісту освітньої програми, виборі підходів, методів, прийомів та засобів навчання, навчальних матеріалів, перелік психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги), яких потребує дитина, форму моніторингу динаміки її розвитку.

Індивідуальна програма розвитку складається протягом одного місяця на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого ІРЦ, та результатів психолого-педагогічного вивчення дитини, шляхом якої реалізується індивідуальна освітня траєкторія дитини з особливими освітніми потребами.

До неї включено **розділ «Психічного-педагогічне вивчення розвитку дитини»** за методикою «Вебімеп», запропонованої фахівцями громадської організації «Системна допомога дітям з аутизмом корекційно-розвивального центру «Маленький принц». Ця методика розроблена для поведінкових терапевтів і допомагає детальніше ознайомитись з навичками дитини з розладами аутистичного спектру, визначити бар'єр у навчанні, готовність дитини до взаємодії в групі. Ця діагностика здійснюється на початку кожного періоду 1 раз на три місяці. Доцільність її використання узгоджена з Луценко Т.М. - завідувачем центру підтримки інклюзивної освіти КНЗ КОР «КОПОПК».

Також за потреби команда супроводу спільно з фахівцем інклюзивно-ресурсного центру та за погодженням із батьками дитини з ООП може ухвалювати рішення про зміну рівня підтримки з урахуванням динаміки розвитку дитини з ООП протягом навчального року. Зміна рівня підтримки здійснюється виключно в межах суміжного рівня. Рішення про зміну рівня підтримки фіксується в протоколі засідання команди супроводу, який підписується всіма членами команди супроводу та завантажується до АС «ІРЦ».

Члени команди супроводу виконують свої обов'язки в межах основного робочого часу. Участь фахівців (консультантів) ІРЦ відбувається в межах їхнього робочого часу в ІРЦ.

Однією з організаційних форм діяльності команди супроводу є засідання її членів, які проводяться не менше трьох разів протягом навчального року з урахування потреб дитини та рівня її підтримки. Засідання команди супроводу проводяться за умови присутності не менше 2/3 членів від загального складу. Рішення засідання команди супроводу оформляється протоколом, який підписується всіма членами засідання та зберігається в закладі дошкільної освіти не менше п'яти років.

Корекційно-розвиткова спрямованість освітнього процесу реалізується протягом усього часу перебування дитини в садку, зокрема під час занять, виховної та корекційно-розвиткової роботи.

Кількість корекційно-розвиткових занять визначається командою психолого-педагогічного супроводу дитини відповідно до індивідуальних потреб та корекційно-розвиткового складника освітньої програми. Заняття проводяться протягом дня як індивідуально, так і в групі наповнюваністю двоє - четверо дітей з урахуванням їх індивідуальних програм розвитку та особливостей психофізичного розвитку.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з ООП, які здобувають освіту в інклюзивних групах, проводяться у межах визначених норм: індивідуальні – 15-25 хвилин, групові – 20- 30 хвилин, обов'язково враховуючи індивідуальні особливості розвитку дітей.

Психолого-педагогічні послуги надаються педагогами закладу: вихователями групи, асистентом вихователя, практичним психологом,

інструктором з фізкультури, музичним керівником. Освітня діяльність здійснюється за орієнтовним розкладом занять. Асистент вихователя разом з вихователями складають план освітнього процесу з метою забезпечення чіткої взаємодії педагогів.

Для успішного входження в суспільство дітей з особливими освітніми потребами необхідна їх соціалізація, зниження залежності від сторонньої допомоги, відчуття захищеності, комфорту. Створення безбар'єрного, доступного освітнього середовища для розвитку, виховання та навчання дітей з ООП, забезпечення максимально сприятливих умов для їх стрімкого розвитку - важливе завдання закладу. Особлива увага надається дітям з розладами аутичного спектру.

В групових осередках структуровані зони де знаходиться той чи інший матеріал для зручності та комфорту. Кімнати мають свою визначеність, де в якому місці буде відбуватися той чи інший вид діяльності. Для дитини стає зрозуміло, що і де треба робити і це стає звичкою, вона орієнтується за цими показниками.

Організаційно-сміслові ресурси (індивідуальний графік) є дороговказом для дитини з аутизмом, як буде відбуватися день, як буде відбуватися заняття, як треба виконувати ту чи іншу діяльність. Це допомагає сприйманню подій для дитини з аутизмом, допомагає їй долучитися до того процесу, який є звичним для інших дітей.

Використовуємо в повсякденні дітей певні правила. **Найрозповсюдженіше правило «Спочатку - потім»**, яке налаштовує дітей на певний порядок. На полях, які зазначені різним кольором закріплюють або розміщують картинку чи фотографію, яка засвідчує дитині що треба зробити, а на наступному полі розміщено зображення того, що вона отримає потім, дитина має стимул отримати те, що їй подобається. Відпрацьоване правило дитиною з аутизмом сприймається як закон.

Це передбачає:

- а) вдумливе планування значущих соціальних ситуацій протягом дня;
- б) використання „соціальних” іграшок та регулярне відпрацьовування вдома нових соціальних навичок;
- в) регулярний доступ до однопітків, які не мають ускладнення розвитку тощо.

Зважаючи на відсутність у таких дітей вроджених соціальних якостей, головним завданням вбачаємо формування базового почуття безпеки та довіри до людей. Це почуття розвивається завдяки тому, що і фахівці, і навчені ними батьки створюють навколо дитини атмосферу не тільки любові й підтримки, але й продуктивної взаємодії.

Організація інклюзивного навчання здійснюється відповідно затвердженій номенклатури справ. Враховуються Методичні рекомендації щодо

запровадження безбар'єрності освітніх послуг у закладах дошкільної освіти з урахуванням потреб людей з порушеннями мови, слуху, комунікації, руху, батьків із дітьми, людей старшого віку та інших суспільних груп, у яких описано особливості організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами з урахуванням порушень розвитку.

Розділ V. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій

Освітній процес у закладі дошкільної освіти здійснюється через інтеграцію освітніх програм та інноваційних методик схвалених Міністерством освіти і науки України шляхом впровадження гуманістичних ідей видатного українського педагога В.О. Сухомлинського.

Успішно впроваджуються інновації освітньої діяльності локального рівня:

1. «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» Н.Гавриш, О.Пометун;
2. «Планування освітнього процесу за технологією методичного конструктора» Н.Гавриш.

На основі ідей В.О. Сухомлинського та **освіти для сталого розвитку** педагоги закладу спрямовують освітню діяльність на формування у дошкільників мотивації до дій і моделей поведінки, орієнтованих на сталий стиль життя, реалізуючи освітню стратегію на засадах одного з напрямів гуманістичної педагогіки – педагогіки «емпауерменту».

Науково-теоретичний доробок, самотутній практичний досвід В.О. Сухомлинського полягає в:

- створенні умов для формування у дитини впевненості у власних силах і можливостях та відповідальності за результати навчання;
- забезпеченні психологічного комфорту дітей під час занять як за допомогою спеціальних прийомів, так і через доступність змісту (за принципом вибору кожною дитиною тих кроків, які вона хоче і може здійснити);
- створенні умов для появи у дітей ентузіазму і почуття задоволення від результатів групової та індивідуальної роботи.

Освітній процес, побудований таким чином, допомагає дітям уявити своє бажане майбутнє, активно його наближати, а через дітей їхніми батьками та самими педагогами надзвичайно важливих навичок екологічно-, економічно- й соціально доцільної поведінки, без якої неможливе створення та існування суспільства стійкого благополуччя.

Враховуючи актуальність проблеми сталого розвитку у закладі інтегрується в освітній процес парціальна програма **«Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»** Н.Гавриш, О.Пометун шляхом використання посібників схвалених до використання у закладах дошкільної освіти комісією з дошкільної педагогіки і психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України:

- «Дошкільнятам про сталий розвиток: маленькі люди великого світу» для вихователів дітей молодшого дошкільного віку;
- «Дошкільнятам освіта для сталого розвитку: діємо разом» для вихователів дітей п'ятого року життя;
- «Дошкільнятам освіта для сталого розвитку» для вихователів дітей шостого року життя.

Реалізація завдань програми здійснюється за тематичним планом, який співзвучний з темами тижня плану освітнього процесу згідно Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина». У понеділок, перший день тематичного тижня вихователями лі проводяться різні форми роботи розгорнутої програми дня дотримуючись ідеї дня: інтегроване заняття з пріоритетом мовленнєво-пізнавальних завдань, бесіди, ігри, дослідження, образотворча діяльність та ін. в різних режимних моментах. Формування у дітей звичок діяти відповідним чином здійснюється протягом навчального року. Постійно допомагають дітям талісмани програми – Мураха (іграшка, яка є у кожній групі та методичному кабінеті) та ляльки в українських костюмах Оксанка і Максимко.

Планування освітнього процесу здійснюється за технологією методичного конструктора Н.Гавриш. Блочно-тематичне планування — один зі схвалених МОН способів планування, згідно з яким інтегрований зміст дошкільної освіти об'єднано в блочно-тематичні цикли, проживання яких забезпечує дитині цілісне сприйняття теми протягом тижня (двох тижнів, місяця) через різні види щоденної діяльності (навчальної, ігрової, рухової, художньо-мовленнєвої, театралізованої, художньо-продуктивної, трудової, дослідницько-пошукової тощо).

Його переваги:

- цілісне подання теми в перспективному плані;
- система освітньої роботи за темою, відповідно до розробленого алгоритму;
- забезпечення повноти й системності уявлень і знань дітей за рахунок цілісного сприймання теми;
- можливість максимально повно реалізувати заявлену мету й ключову ідею через спеціально розроблені цикли занять, оптимальні для кожної вікової групи форми й методи навчання.

Блочно-тематичне планування освітнього процесу є одним з ефективних інструментів реалізації принципу інтеграції і сприяє кращому засвоєнню знань, умінь і практичних навичок дошкільників з відповідної

теми, яка пропонується для вивчення і закріплення в кожній віковій групі протягом одного - двох тижнів. Інтеграція - це шлях і спосіб формування у дітей цілісної картини світу.

